

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 13.09.2019

Vår ref.: 201903933-6

Arkiv: 623

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Andreas Bjelland Eriksen

Vedtak i uenighet om endring i nettleie for fritidsboliger

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) fatter vedtak om at Agder Energi Nett (AEN) ved fastsettelse av fastledd for fritidsboliger ikke har anledning til å ta hensyn til hva kundene tidligere har betalt.

Vi vil understreke at AENs inndeling i kundegrupper og generelle prinsipper for fordeling av kostnader mellom energi- og fastledd ikke er vurdert å være i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 13-1 bokstav c) og e) og 14-2.

Dere kan klage på vedtaket til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet vedtaket er kommet frem til dere.

Vi er bedt om å vurdere uenigheten om endring i nettleie for fritidsboliger. Vår vurdering er forhåndsvarslet i brev av 24.06.2019.

Vedtak

AEN har ikke anledning til å fastsette fastledd for fritidsboliger på bakgrunn av hva nettkundene tidligere har betalt i nettleie. AENs fastsettelse av nettleien for fritidsboliger er derfor i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-5 fjerde ledd.

Generell informasjon

Nettleien skal dekke kostnadene ved at kundene bruker og er tilknyttet strømmettet. Fritidsboliger har typisk lavere strømforbruk enn husholdningskunder. For å sikre at fritidskundene betaler sin del av nettkostnadene, har NVE tillatt at nettselskapene har et høyere fastledd for denne kundegruppen.

For at ikke fastleddet til fritidsboliger skal være urimelig stort i forhold til nettleien til husholdninger, har NVE imidlertid satt som grense at nettselskapene ikke kan kreve inn mer av de faste kostnadene i nettet fra en gjennomsnittlig fritidsbolig enn fra en gjennomsnittlig husholdning.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

[Gjeldende forvaltningspraksis](#) finner dere på våre nettsider. Her finner dere også [vedtak i tidligere uenighetssaker om nettleie for forbrukskunder](#).

Bakgrunn for saken

Vi viser til uenighet om AENs fastsettelse av ny nettleie for fritidsboliger. NVE har mottatt klager fra Norges Hytteforbund, [REDACTED] og [REDACTED].

Klagene tar i hovedtrekk opp følgende:

- AEN har informert kundene om at de innfører ny struktur for nettleien fra 01.04.2019. Her er energileddet likt for alle kundene, men fastleddet er satt vesentlig høyere for fritidsboliger enn for husholdninger.
- NVE har tidligere uttalt at fastleddet fritidsboligers fastledd ikke skal være urimelig stort i forhold til nettleien til husholdninger. Det er derfor satt som grense at nettselskapene ikke kan kreve inn mer i nettleie fra en gjennomsnittlig fritidsbolig enn fra en gjennomsnittlig husholdning.
- En beregning foretatt på grunnlag av snittforbruket til de to kundegruppene i AEN for året 2017 indikerer at de nye tariffene ikke er i tråd med NVEs forvaltningspraksis, da en gjennomsnittlig fritidsbolig dekker en større del av de faste kostnadene enn en gjennomsnittlig husholdning.

I tillegg har enkelte klager trukket frem at:

- Det nye systemet straffer de mindre forbrukerne på en urimelig måte, og favoriserer storforbrukerne.
- Det ikke fremkommer at forandringen bygger på dokumenterte forhold knyttet til de utgifter i nettet som påføres av fritidsboliger som gruppe. Eksempelvis vil som oftest pålagte anleggsbidrag fra nye hyttefelt, og ny fritidsbebyggelse generelt, dekke de nyinvesteringer som kreves for ny fritidsbebyggelse. AENs praksis oppleves derfor å være i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet §§ 13-1 bokstav c og e og 14-2.
- AEN misbruker sin monopolstilling. Det vises til at dette er i strid med generell lovgivning, og EØS-avtalens artikkel 59. Dersom AEN opererer innenfor NVEs forvaltningspraksis, mener en av klagerne at NVEs forvaltningspraksis bryter med generell lovgivning, og EØS-avtalens artikkel 59.

Informasjon fra nettselskapet

AEN har kommentert klagen i brev av 06.05.2019:

- Nettselskapet kommenterer at de valgte å legge om energitariffene fra og med 01.04.2019. For det første valgte selskapet å differensiere fastleddets størrelse for forskjellige kundegrupper. For det andre valgte selskapet å øke inntekten over fastleddet og redusere inntekten over energileddet tilsvarende. Og for det tredje valgte selskapet å redusere det totale tariffnivået.¹
- Endringen medførte at spesielt fritidsboliger med lite energiforbruk fikk en høy prosentvis økning i nettleie. AEN oppfatter at det er dette forholdet som er klaget inn for NVE.

¹ Endringen medfører ikke at nettselskapets totale inntekter over tid øker – disse er bestemt av inntektsrammen som fastsettes årlig av NVE.

- Faktiske forbrukstall fra 2018 viser at en gjennomsnittlig husholdningskunde har et årlig forbruk på 15 688 kWh, mens en gjennomsnittlig fritidsbolig har et årsforbruk på 6 648 kWh. Husholdningskunden vil for hele 2019 betale en nettleie eksklusiv alle avgifter på kroner 4 628, mens en fritidsbolig vil betale kroner 4 046.
- En vesentlig forutsetning for regnestykket er hvilket forbruk som er tilordnet perioden fra januar til og med mars, da dette forbruket har hatt et energiledd på 22,5 øre/kWh (eks. avgifter), mens forbruk etter denne perioden vil ha et energiledd på 12,5 øre/kWh (eks. avgifter). Erfaringsmessig blir ca. 35 % av årsforbruket brukt i første kvartal. Dette er derfor lagt til grunn for beregningene.
- Dersom tariffen gjeldende fra og med 01.04.2019 hadde hatt virkning for hele kalenderåret 2019 viser en tilsvarende beregning at fritidsboliger ville betalt noe mer til dekning av faste kostnader enn husholdningskundene. Dette forholdet vil bli korrigert ved utformingen av tariffene for 2020.
- Informasjon om tariffendringene ble sendt ut den 02.03.2019. Dette i form av epost til alle kunder der epost-adresse er registrert, og i form av brev til øvrige kunder.

Kommentarer til NVEs varsel om vedtak

AEN har kommentert NVEs varsel om vedtak i brev av 01.08.2019. Nettselskapet kommer med følgende kommentarer:

- AEN tar NVEs foreløpige vurdering til etterretning og har besluttet å endre tariffsatsene med tilbakevirkende kraft (tilbake til 01.04.2019 da endringen ble iverksatt). De nye tariffsatsene er beregnet i tråd med dagens forvaltningspraksis slik den er beskrevet i varselet. Det innebærer at en gjennomsnittlig fritidsbolig i nettområdet ikke betaler mer til dekning av de faste kostnadene i nettet enn en gjennomsnittlig husholdningskunde, beregnet ut fra at satsene er gjeldende for et helt kalenderår.
- Konkret innebærer endringen at det månedlige fastbeløpet for ordinære fritidsboliger settes ned fra kroner 360 til kroner 315 inkludert mva. Nettselskapet har lagt ut informasjon om dette på sine hjemmesider.

NVEs vurdering

NVE legger til grunn at uenigheten gjelder endring i nettleie for fritidsboliger i AENs nettområde.

Prinsipper for utforming av nettleie i distribusjonsnettet

I klagen har det blant annet vært trukket frem at AENs nye nettleiestruktur oppleves å være i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 14-2. Bestemmelsen omfatter prinsipper for utforming av tariffen (nettleie) for ordinære uttak i distribusjonsnettet.

Omtrent 20 % av kostnadene til nettselskapet er direkte knyttet til kundens forbruk (marginalt energitap ved overføring). Øvrige kostnader er i stor grad uavhengig av kundens forbruk. Sagt på en annen måte; det er billig å bruke strømmettet til å overføre strøm, men relativt dyrt å være tilknyttet nettet.

Som utgangspunkt består derfor nettleien av to deler, et fastledd og et energiledd. Fastleddet utgjør, som navnet tilsier, et fast månedlig beløp uavhengig av kundens forbruk. Dette skal dekke kundespesifikke kostnader og en andel av de faste kostnadene i strømmettet, og kan differensieres eksempelvis på grunnlag av hvor mye effekt kundene har tilgang på gjennom sin hovedsikring.

Energileddet skal som utgangspunkt reflektere kostnadene ved å overføre strøm, med andre ord de variable brukskostnadene. I gjeldende regelverk er det imidlertid tillatt for nettselskapene å legge deler av de faste kostnadene over på energileddet i nettleien. Dette innebærer at fastleddet er lavere for alle kundene enn hva det ellers ville vært, mens energileddet er høyere enn hva kun tapskostnadene ved transport av strøm skulle tilsi.

Når nettet prises på denne måten får energibruken mye å si for om kundene dekker sin andel av nettkostnadene. Eksempelvis vil kunder som bruker lite strøm alt annet likt dekke en for liten del av de faste kostnadene i strømmettet. Det er riktig som AEN har kommunisert at NVE arbeider for at energileddet på sikt skal bli lavere, og dermed bedre reflektere kostnadene ved å bruke strømmettet. Dette vil gi riktigere insentiver med tanke på kundenes strømforbruk og investeringer.

Selv om det i gjeldende regelverk er tillatt å inkludere en andel av de faste kostnadene i energileddet, er dette ingen plikt for nettselskapet. Nettselskapet kan velge å øke fastleddet ved at en større andel av de faste kostnadene hentes inn gjennom fastleddet. Å hente inn en større andel av kostnadene gjennom fastleddet er ikke i strid med § 14-2.

Nettleien kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold

AENs praksis oppleves av klagerne også å være i strid med forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-1 bokstav c og e. Disse bestemmelsene slår fast at nettselskapet plikter å tilby alle som etterspør nettleier ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår. Nettleien kan differensieres mellom nettselskapets kunder, men kun basert på relevante nettforhold.

NVE har tidligere vurdert at forskjeller i brukstid er et relevant nettforhold. Se eksempelvis [vedtak i klage på nettleie for fritidsbolig av 27.09.2010](#). Nettselskapet rapporterer årlig tall for forbruk fra ulike kundegrupper. Tallene AEN har rapportert til NVE for 2017 viser at en gjennomsnittlig husholdningskunde brukte ca. 15 000 kWh, mens en gjennomsnittlig fritidsbolig brukte ca. 7 000 kWh. Dette gir et tilsvarende bilde for disse kundegruppene som tallene AEN har oppgitt i sitt svar til NVE i denne saken.

Fritidsboligers lavere forbruk bidrar – som beskrevet over – til at slike kunder i mindre grad enn husholdninger dekker nettselskapets faste kostnader gjennom energileddet, selv om nettkostnadene er de samme. NVE tillater derfor at nettselskapene benytter et høyere fastledd for hyttekunder enn for vanlige husholdninger.

For at fastleddet for fritidsboliger skal anses som ikke-diskriminerende har NVE kommet til at en gjennomsnittlig fritidsbolig ikke skal betale mer av de faste kostnadene enn det nettselskapet krever inn fra en gjennomsnittlig husholdning.

Har AEN en tariff som er diskriminerende?

Det relevante vurderingstemaet er om AENs fastsatte tariff medfører at fritidsboliger dekker en urimelig stor andel av de faste kostnadene i nettet. Grensen for hva som er urimelig er om nettselskapet krever mer inn i nettleie fra en gjennomsnittlig hytteeier enn fra en gjennomsnittlig husholdning. Fordi AEN har valgt å endre nettleien i løpet av året, blir det også et spørsmål om hvordan denne grensen skal beregnes.

En stor andel av årsforbruket kommer i perioden januar til og med mars. Erfaringstall tilsier at dette utgjør ca. 35 % av det totale årsforbruket. AEN skriver at de derfor har satt prisene slik at regelen overholdes for året sett under ett. Dersom denne nettleien gjaldt for hele 2019 ville imidlertid en gjennomsnittlig hytteeier betalt mer enn en gjennomsnittlig husholdning.

Nettleien fastsettes i forkant av kundens forbruk, og endringer i nettleien skal etter forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 13-5 fjerde ledd varsles den enkelte nettkunde i rimelig tid før de trer i kraft. Det er derfor ikke anledning til å fastsette nettleie som tar hensyn til hva kunden historisk har betalt. Nettselskapet kan eksempelvis ikke fastsette tariffen med formål å rette opp i eventuelle tidligere skjjevheter i nettleien mellom kundegrupper.

Når tariffstrukturen endres i løpet av et år, vurderer vi derfor at nivået på fastleddet for fritidsboliger må beregnes som om nettleien skulle gjelde for hele året. Dette vil overholde kravene til forhåndsvarsling av tariffene, og ikke belaste kunder på bakgrunn av det forbruket eller den tariffstrukturen de har hatt historisk.

Vår vurdering er på bakgrunn av dette at AEN ikke har anledning til å ta hensyn til hva kundene tidligere har betalt når de fastsetter nettleien. Dette gjelder også for fastsettelsen av fastleddet for fritidsboliger.

Vi forstår AENs kommentarer til varsel om vedtak dithen at de har lagt om sin praksis, slik at denne nå er i tråd med gjeldende regelverk.

Relevant regelverk

Forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen ([forskrift om kontroll av nettvirksomhet](#)) gir føringer for vilkår om tilknytning til og bruk av nettet.

Klageadgang

Dere kan klage på vedtaket til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet vedtaket er kommet frem til dere. En eventuell klage må dere begrunne skriftlig. Klagen stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Andreas Bjelland Eriksen
førstekonsulent

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

AGDER ENERGI NETT AS

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

NORGES HYTTEFORBUND

[Redacted]
[Redacted]

